

N:o 140.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1908, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa delar af förra militiebostället Stora Görslöf n:ris 12 och 13 med underlydande i Malmöhus län.

(I. A.)

Uti en den 24 april innevarande år till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 204) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, dels att från förra kaptensbostället 1 mantal Görslöf n:ris 12 och 13 med underlydande lägenheten Tunneberga n:o 4 tjugunio å en af förste landtmätaren J. Wetterlund åren 1884—1887 öfver egendomen upprättad, af förste landtmätaren Thure Röing år 1906 begagnad karta med n:ris 2—30 betecknade ägolotter finge i vederbörlig ordning afskiljas och med tillträdesrätt den 14 mars 1909 försäljas, lotterna n:ris 2—11 och 14—29 till deras nuvarande innehafvare mot i statsrådsprotokollet angifna köpeskillingar — att erläggas, de för lotterna n:ris 4, 5 och 15 kontant vid tillträdet och de öfriga under loppet af tio år med en tiondedel årligen — samt i öfrigt på de i 6:te punkten af kungliga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner stadgade villkor, med förbehåll om rätt för F. Appelqvist att mot en årlig afgäld af en krona i sin lifstid kvarbo å ägolotten n:o 16, för Hanna Orre och Elna Feuk att utan afgäld i sin lifstid kvarbo, den förra å ägolotten n:o 17 och den senare å ägolotten n:o 21, samt för Jöns Rydberg att mot en årlig afgäld af en krona i sin lifstid kvarbo å ägolotten n:o 29 och begagna nu befintlig väg till sin bostad, men ägolotterna n:ris 12, 13 och 30 i enlighet med föreskrifterna i 8:de och följande punkterna af förenämnda kungl. skrifvelse och under villkor beträffande ägolotten n:o 30, att en dära befintlig, enskild person tillhörig byggnad icke inginge i försäljningen,

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 4 Saml. 1 Afd. 83 Häft. (N:is 140—145.) 1

dels och att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, finge, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till förberörda statsrådsprotokoll anfört följande.

»I underdånig skrifvelse den 21 nästlidna februari har domänstyrelsen anmält, att vid en år 1906 å förra kaptensbostället $\frac{3}{4}$ mantal n:o 12 och $\frac{1}{4}$ mantal n:o 13 Stora Görslöf med underlydande lägenheterna Stora Görslöf n:ris 15 och 16 samt Tunneberga n:o 4 i Jonstorps socken och Luggude härad af Malmöhus län hållen uppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1909 af nämnda egendom, som lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, uppskattningsmännen väckt förslag om att vissa områden skulle skiljas från egendomen samt utbjudas till försäljning; och har domänstyrelsen jämlikt föreskrift i nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner underställt det väckta förslaget Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning samt därvid öfverlämnat instrument öfver omförmälda uppskattningsförrättning jämte öfriga till ärendet hörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Thure Röing vid sagda förrättning begagnad, af J. Wetterlund åren 1884—1887 öfver egendomen upprättad karta jämte en af Röing författad ägobeskrifning.

Af de sålunda inkomna handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Ifrågavarande egendom, som är belägen 0,7 mil från Mjöhults järnvägsstation, 0,8 mil från Höganäs samt 1,5 mil från Ängelholm och 2 mil från Hälsingborg, innefattar en areal af 155 hektar 67,5 ar, fördelade i två skiften, nämligen hemskiftet och ett utskifte, kalladt Brännan, beläget 0,8 mil från hemskiftet. Hvilka ägor, som tillhöra lägenheterna Stora Görslöf n:ris 15 och 16 och Tunneberga, har vid uppskattningsförrättningen ej kunnat utrönas, men hafva uppskattningsmännen antagit, att nämnda lägenheter inginge i ägora till hemmanen Stora Görslöf och att de sålunda vore att betrakta såsom obefintliga.

Af egendomens jord brukas för närvarande ett område af sammanlagdt 75 hektar 85,1 ar af lägenhetsinnehafvare, som, i den mån lägenheterna äro bebyggda, äga de å desamma befintliga hus. Af dessa lägenheter hafva uppskattningsmännen ansett följande böra med nedannämnda, å förberörda karta särskildt numrerade och med röda gränslinjer utmärkta områden, hvilka åsatts nedanstående saluvärden, från egendomen afskiljas genom ägostyckning och försäljas, nämligen:

Nummer å ägolott å kartan.	Namn å lägenhetens innehafvare.	Ägofigurer å kartan.	Areal		Salu- värde kronor.
			hektar.	ar.	
2	Kristina Persson.....	n:ris 1, 3, 7, 8, delar af n:ris 2 och 5	1	76,5	320
3	Nils Malmros	n:o 4, delar af n:ris 2 och 5	—	62,5	200
4	Olina Andersson.....	del af n:o 9	—	19,8	100
5	Lars Larsson	n:ris 10, 11, delar af n:o 6	—	46,2	200
6	Nils Sonesson	n:ris 14, 15, 18—21, del af n:o 16	5	63,3	1,700
7	Jöns Persson	n:ris 42—45	2	5,5	1,000
8	Bengta Jönsdotter	n:ris 46, 137—143	5	81,7	2,400
9	Nils Gunnarsson.....	n:o 47	—	8,7	50
10	Petter Alfr. Pettersson.....	n:ris 48—53, 72, 73	2	55,1	1,000
11	Carl Johansson	n:ris 54—63, 74	3	74,8	1,800
12	Assar Ingvarsson	n:ris 76, 77	1	31,8	500
13	Nils Pålsson	n:ris 64—69, 81—83	1	99,2	900
14	Johanna Andersdotter Sandin	n:o 70	—	3,5	50
15	Maria Jönsson	n:o 71	—	3	50
16	Nils Johansson	n:ris 86—91	2	20	800
17	Jöns Andersson	n:ris 155—158, 164	5	64,2	1,700
18	Rudolf Svensson.....	n:ris 159—163	2	6,4	650
19	Magnus Lindbergs stärbhus ...	n:ris 164 a, 164 b, 165 —167	4	51,2	2,030
20	Petter Högman	n:ris 168—171, 174	2	7,5	930
21	Anders Nilsson	n:ris 172, 173	1	28	580
22	Martin Olsson.....	n:ris 189—198	3	42,2	1,370
23	Nils Månsson	n:ris 200—210	3	32,7	1,500
24	Aug. Hallberg.....	n:ris 212—215	1	65,2	750
25	Petter Högman	n:ris 216—225	5	9,1	2,300
26	Carl August Appelqvist.....	n:ris 229—231	1	16,4	520
27	Nils Månsson	n:o 235	—	64,4	310
28	Alfred Andersson	n:ris 243—245, 248— 251	3	5,5	1,530
29	Alfred Andersson	n:ris 270—275, 276 a, 277 a, 278—299, 303	6	15	3,070
30	Johannes Jönsson	n:ris 318—340, 342	3	77,3	3,000

eller
utskiftet
Brännan

Af dessa ägolotter äro samtliga med undantag af n:ris 12, 13 och 30 bebyggda mde innehafvarna tillhöriga bostadshus.

Hvad ägolotten n:o 16 beträffar, äger F. Appelqvist ett å ägofiguren 86 å kartan utmärkt boningshus, och hafva uppskattningsmännen ansett, att denne bör beredas kvarboenderätt i sin återstående lifstid mot en årlig afgäld af en krona. Likaledes har kvarboenderätt, dock utan särskild afgäld, tillstyrkts för Hanna Orre, som innehar en hustomt å lotten n:o 17, och för Elna Feuk å lotten n:o 21, hvarjämte Jöns Rydberg, som å ägofiguren n:o 275 till lotten n:o 29 äger bostadshus, ansetts böra förbehållas kvarboenderätt i sin lifstid samt rätt att begagna redan befintlig väg till lägenheten, allt mot en årlig afgäld af en krona.

Hvad vidkommer ägolotterna n:ris 12, 13 och 30, så äro de två förstnämnda obebyggda, och finnes å n:o 30 ett uthus, tillhörigt brukaren.

Sedan innehafvarna af ägolotterna n:ris 2—11 samt 14—29 erhållit sådana förelägganden, som i 6:te punkten af ofvan åberopade nådiga skrifvelse den 25 september 1896 omförmålas, hafva de samtliga, dock hvad ägolotten n:o 19 beträffar i stärbhusets ställe en af delägarna däri Anders Petter Lindberg, som styrkt sig vara ensam innehafvare af stärbhusets rätt, med öfverlämnande af behöriga borgensförbindelser, inom förelagd tid förklarar sig villiga att inköpa en hvar sin lägenhet för en det åsatta saluvärdet motsvarande köpeskillning, därvid Olina Andersson, Lars Larsson och Maria Jönsson förmålt sig vilja inbetala köpeskillningarna kontant vid tillträdet, men de öfriga förbehållit sig att få erlægga desamma under loppet af 10 år med en tiondedel årligen. Dessutom hafva i särskilda förklaranden innehafvarna af de med n:ris 16, 17, 21 och 29 betecknade lägenheterna förklarar sig vidblifva sina aubud oafsedt de föreslagna förbehållen till förmån för Appelqvist, Hanna Orre, Elna Feuk och Rydberg. Motsvarande förklaranden hafva äfven afgifvits af vederbörande borgensmän.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har tillstyrkt försäljning till innehafvarna af samtliga nyssnämnda lägenheter, dock i fråga om lägenheterna n:ris 16, 17, 21 och 29 med förbehåll om kvarboenderätt och vägrätt, såsom af uppskattningsmännen ifrågasatts. Härjämte har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande funnit det vara lämpligt, att kronan afhänder sig de med n:ris 12, 13 och 30 betecknade lägenheterna såsom passande till bildande af egna hem, men då dessa lägenheter icke vore försedda med bostadshus, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett försäljning af dem icke kunna ske i annan ordning än i punkterna 8—11 af nådiga skrifvelsen den 25 september 1896 föreskrifves.

Slutligen har domänstyrelsen meddelat, att bostadshusen å ägotalotterna n:ris 21 och 23 delvis vore belägna å angränsande, år 1910 arrendelediga kronoegendomen, förra trumpetarbostället $\frac{1}{4}$ mantal Björkeröd n:o 4, hvarjämte styrelsen uti särskild underdånig skrifvelse den 21 sistlidna februari angående dispositionen af sistnämnda egendom, för hvilken arrendet icke uppgår till 600 kronor, hemställt om upplåtelse vid nu löpande arrendeperiods utgång af vissa områden därifrån till innehafvarna af förberörda lägenheter.

Från formell synpunkt har hinder mot egendomens styckning mött därutinnan, att n:o 12 och n:o 13 Stora Görslöf, hvilka hafva sammanblandade ägor, varit i jordeboken antecknade såsom särskilda fastigheter, hvarjämte, som nämndt, ovisshet rådt om belägenheten af lägenheterna Stora Görslöf n:ris 15 och 16 samt Tunneberga n:o 4. Sedan emellertid numera nämnda hemmansdelar enligt beslut af kammarkollegium i jordeboken upptagits såsom ett hemman under benämning Stora Görslöf n:ris 12 och 13 om 1 mantal samt tillika utrönts genom undersökning i nämnda kollegium, att lägenheterna Stora Görslöf n:ris 15 och 16 äro att anse såsom obefintliga, och medelst af landtmästeristyrelsen företagen utredning, att lägenheten Tunneberga n:o 4 i vederbörlig ordning fått sig tilldelade särskilda ägor, som ej beröras af det uppgjorda styckningsförslaget, möter ej vidare härutinnan något hinder för genomförandet af uppskattningsmännens och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förslag, hvilket ock af domänstyrelsen för dess del tillstyrkts.»

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition.

Stockholm den 11 maj 1908.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
